

Man gik dernæst til:

Første Behandling af Forslag til Lov om en Smørordning.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 139).

Sagen sattes til Forhandling.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Den gældende Lov om en Smørordning udløber med Ugangen af dette Aar, og Forslaget her gaar ud paa en Forlængelse for tre Maaneder. I det Forslag, der oprindeligt blev fremsat i det høje Folketing, havde jeg foreslaaet en Forlængelse for et Aar, men under Behandlingen i Folketinget er det blevet indskrænket til tre Maaneder.

De Forhold, der har gjort denne Lovgivning berettiget, er fremdeles til Stede, det vil sige, at de Priser, vi opnaar ved Eksport af Smør, maa anses for at være for lave. Da Regeringen har den Opfattelse, at der bør betales en rimelig Pris for Varer, der leveres paa Hjemmemarkedet, har man gennemført en Ordning, som fastsætter rimelige Priser paa Hjemmemarkedet for Smør og Mælk, uanset at disse Priser ikke opnaas ved Eksport. En fast Pris har ogsaa den Betydning, at den sikrer og fastholder Forbruget i betydeligt større Omfang, end naar man har stærkt svingende Priser, for det gaar desværre gerne saadan, at Forbruget gaar ned, naar Prisen stiger stærkt, men man faar ikke altid en tilsvarende Forøgelse af Forbruget, naar Prisen falder. Derfor er man i Virkeligheden fra alle Sider enig om, at det er rimeligt at gennemføre en Ordning som den her foreslaaede, ogsaa af Hensyn til Opretholdelsen af et stabilt Forbrug.

Da Tiden, siden denne Lov blev gennemført for 2 Aar siden, ikke har skiftet Karakter paa den Maade, at man kan sige, at nu er Vilkaarene bedre for Eksporten, idet Salgsprisen staar i et mere rimeligt Forhold til Produktionsomkostningerne, er der Begrundelse for at fortsætte denne Lovgivning. Man kan endogsaa sige, at der er større Begrundelse nu, end der har været før, idet Produktionsomkostningerne er steget stærkere end Salgsprisen for Smør. Loven, der har været gældende i omtrent to Aar, har gennemsnitligt givet Landbruget et forøget aarligt Udbytte paa ca. 13. Mill. Kr. i Sammenligning med, hvad der vilde have været Tilfældet, dersom man ikke havde haft en Smørordning, men havde maattet nøjes med de Priser, man fik ved Eksporten.

Den eneste Ændring i Forslaget her i Forhold til den gældende Lovgivning er, at man i § 1 ændrer den fastsatte Pris paa Hjemmemarkedet fra 2 Kr. 60 Øre til 3 Kr. Det er en ret betydelig Forhøjelse, der svarer til knap 2 Øre pr. Liter sød Mælk, men da, som sagt, Produktionsudgifterne er steget meget stærkt, maa det anses for fuldt ud rimeligt, at man gaar fra de 2 Kr. 60 Øre til 3 Kr.

Idet jeg antager, at Tingets Medlemmer har fulgt Forhandlingerne i det andet høje Ting, skal jeg med disse Bemærkninger anbefale Forslaget til hurtigt Gennemførelse i det høje Landsting.

Kr. Johansen: Den væsentligste Ændring i denne Lovgivning er jo, at man gennemfører en Forhøjelse fra 2 Kr. 60 Øre til 3 Kr. — som den højtærede Landbrugsminister sagde: en ret betydelig Forhøjelse. Man møder ikke saa lidt Utilfredshed med denne Forandring, men mærkeligt nok ikke hos dem, der skal betale, men hos dem, der skal have Betalingen. Der er Ønsker, der er Krav om, at man skulde endnu højere op med Prisen. Men man kan jo ogsaa skruer Prisen saa højt op, at man opnaar det omvendte af det, der tilsigtes, opnaar, at Forbruget bliver saa meget mindre, at Fordelen ved en højere Pris i Virkeligheden bliver tvivlsom.

Der er fremsat adskillige Regnestykker over; hvad der er rentabel Produktion, og nævnt adskillige Tal. Jeg skal ikke opholde mig væsentligt netop ved Tallene, for Regnestykker kan undertiden stilles op paa mere end een Maade, men som Helhed kan man nok sige, at Smørproduktionen som saadan ikke ret ofte har været virkelig rentabel. Det har ikke været en god Forretning alene at producere Smør. Naar der desuagtet har været Fordel ved denne Produktion, og naar den er udvidet saa stærkt, som den i Aarenes Løb er blevet her i Landet, skyldes det, at den er et Led i den samlede Bedrift, i den samlede Produktion, fordi den har Værdi ved Fodring af Svin, ved Opdræt og i det hele har bidraget til, at den samlede Bedrift giver større Udbytte. Det er ikke noget nyt, det har i al Almindelighed paa enkelte Undtagelser nær altid været saadan.

Maa jeg hertil føje, at man kan ikke gøre Smørproduktionen rentabel ved Afgifter paa Hjemmesalget; dertil er Hjemmeforbruget alt for lille en Del af den samlede Produktion. Hvordan man ellers vilde gennemføre det, man fra anden Side forstaar ved virkelig Rentabilitet, har jeg aldrig